

**Gileeter gintíti ma
Bbóol ma hítirni
biñaṇn Tesalonig**

Mission Évangélique (NTM)
B.P. 1166
Dakar, Sénégal

septembre 2014

Toute reproduction de ce manuel est
formellement interdite sans l'autorisation
de la Mission Évangélique (NTM).

I Tesalonig

1

Ahatim biñan̄n Tesalonig

¹ Iyoo, baa biñan̄na Yeesu ma gíni bóji undan̄
binyaaTesalonig, bânsúmbaa ndaani.¹ Bâhúri yaa
bagí ngi Haala Faafa. Yéesu Grist ma gíni
Ateen̄gim bâan ma, he hi tínga bagí ngi hi ma ngi
Haala Faafa a uwoda. Uma wi tínga ñí ma Bbóol,
Silas, ngi Timote, bâsúmbaa ndaani a ftuugina
Yéesu. San Haala gédbaa fiiñe fñaane filli ma,
anambaa wun giiñe griñe.

¹ Gyahe 17:1-10

²⁻³ Bâmbaarati Haala gíni Faafam bâan ma
waatóo waatí a bboorm baa ma. Gaatu bâhúri yaa
baga a gyaatadi gilli ma gaatu bahata a Yéesu
Grist ma. Bâhúri yaa banandi ndaani, badaangindi
a ftuugina Yéesu Grist ma. Fnse, Ateenjim bâan
ma gíni Yéesu Grist ma, agíta a bbin. Bâhúri yaa
baríibale a aboo ma undúba a byoon billi ma.
Uma wi tínga bâmbaarati Haala, bânambaa sagad
waatóo waatí. San Haala ñaabaa giiñe griiñe.

⁴ Iyoo, bâhúri yaa Haala ma hi nanbaa ndaani.
Ajógbaa, sam bagí nbi bigilli ma. ⁵ Gaatu Wúli willi
ma, we wi ñaabâa sembe samindi bâmadabaa
saanti ginúmli giboonte a bboorna Yéesu ma ngi

giñoomi gindaŋ. Ngette a gimmadam bâa ma gi,
bari a sembe willi ma wi bâsaantibaa. Ngette
bsaantim bintiimbi, bee bi bâgaadu, bari bsaantin
Haala, be bi bâsaantibaa. Bahúri yaa we gí fnse.
Baa ma fana, bahúri yaa njal ma bâgín biluuse
bitída butim baa ma, samindi bamada haŋi a Yéesu
ma.

⁶ Iyoo, bâhúri yaa, bima basiimni bsaantina
Yéesu gíni Ateengim bâan ma, bahata a hí,
badoonma nan. Baŋati njan bâa ma. Njal ma
bâríibaln a aboo ma, baa ma fana baríibale a aboo
ma. Gaatu bigolla, bigi ma aa ttin haŋa a hi,
bibóbbootibaa. Gwil gilli aa tti bà sùm. An we ma

undúba, baa hham a taan, bagí ngi Yéesu ma,
bandoon. Gaatu Wúlin Haala, we wi ñaabaa glo
ññaane a aboo ma bagín. ⁷ Uma wi tínga bigreg
bigolla hatina Yéesu ma, bigi ma gíni Mesadoon
an a fnbig folla gíni Aggay, bibiita njal ma bahali
gindiin a bboorna Yeesu ma, mma bég ma fana
doonbaa. Bihali gindiin a bboorna Yéesu ma.

⁸ Baa ma fana, basaanti ngi bigolla ginúmli
giboonji ma, bég fana saanti nan ngi bigolla.

Hamma wi fsaantina Ateenjim bâan ma laslasnde
bembe a fbango ma fndúba njan fnbangra. Biñan
ma bindúba húrfi a ffil ma fndúba, titi Mesedoon

ngi Aggay an a nbig golla. Bihúri yaa bahata a
Haala waabo. An ganti baa bbà saant mo,
⁹ bisaantibaa a bboorn ginwali ma bawalm baa
héd ma, uboonji ma bayaam baa. Bisaantibaa yaa
waabo baa tta hhat a waase. Waabo bahata a hi
ma mídan gí Haala, hi ma bahúrin yaa, hi ma hi
gitilu, titin yo am bge. Haala ma hi banyaatadi
waabo. ¹⁰ Bahata a Mbi hilli ma gíni Yéesu ma, hi
ma bahúrin yaa, Haala wiinjmati a gilóode, ajiinjima
nan a téda. He hi banyoon waabo. Bahúri yaa
flee ma mbinte, Yéesu ma nwalti hatíde,
ambinidtibâan. Annúmbâan a téda. Héd ma

bântoona gí ngi hí ma am bge. Anjawbâan a fróstin Haala ma, fi ma ngati a biñanɗn dúniya ma.

2

Njal ma bà Bbóol gín yo butim bitesalonig

¹ Baa bibiyaamam bâa ma, bahúri yaa ngette fyoor fi bâgati ngi baa. ² Bahúri yaa jandi bângati ngi baa ma biñanɗn Filibees bootibâa ndaani. Biñanɗ fmbúɗ Tesalonig fana, bii hhaɗ a wi ma bânsaanti, bii nnaɗ sam bâsaanti ngi bigolla. An we ma undúba Haala ma, he ma hi ñaabâa giñooma wili ma ntíngani bâsaanti ngi baa ma ginúmli giboonji gilli ma. Bâa ggí ngi gigole.

³ Gaatu fsaanti ma bâsaanti bo, ngette fsaantim
bâa fi. Fsaantin Haala, fe fi bâgaadte. We wi
tínga bâbinte ngi giiñe ññaane. Bâa tti bin samindi
bâdoogdoog biñañ, bari fnse fñaani fis, fe fi
bâgaadte. ⁴ Bsaanti ma bâgaadtini, be gí bii
Haala. Haala, he jógbâa, añaati nanbâa gyaati
gómmu, sam bâsaant ginúmle giboonte gilli ma.
Haala, he nñínbâa giiñe. We wi tínga bange saant
sam bâsúmti bintiimbi, bari bânsaanti sam bâsúmti
Haala ma. ⁵ Bahúri yaa bsaanti ma bâgaadtim bo,
ngette bâbinte samindi bâgúsgusbaa. Bâa tti bin
samindi bâgédle. Bâa tti bin ngi bliigirm mñefe.
Ngette bgégni naafúl, be bi bâbinte a bójim baa

ma. Bari Haala ma, he hi nñínbâa giiñe. Ahúri yaa wil uraabâa sam bâsúmmate. He hi ñaabâa bsaanti bómmu. Haala fana huri yaa fnse fi wi ma bânsaanti. Bsaanti billi, bee bi bâgaadte. ⁶ Ganti bâgí mo bihítina Yéesu Grist ma, Bâa yyaa sam bariingabâa, wala banambâa guunt. Ngette bâbinte bine, sam biñanɗ riingabâa, bari sam bilébtí Haala.

⁷ Uma wi tínga bâwali gom bâa ma butim baa ma. Bâyaabaa njal ma babiitam bembe, anín gíni adéeni nbi, agabà daangi a gwil ma ndúba. Angebà yaa uwooy. Habe fana bâa ma gí ngi baa ma. Bâdaangibaa, bâa bbaa bóoti a wiloolo. ⁸ Wil

uraabâa, samindi bâñaabaa ginúmli giboonjin

Haala, bânambaa daane a wínoo wíni waatóo

waatí gaatu bânan̄baa ndaani.

⁹ Baa bibiyaamam bâa, bahúri yaa bima bâgatin

ngi baa ma, bânnyaati uleey ngi gimanda ma

undúba sam bâwomte. Bâa bbaa sag wii woma

wala sam baguuntibâa, sam bâmbagibaa booti.

Bari bâsaantibaa ginúmli giboonjin Haala, sam

bahata a Yéesu Grist ma. ¹⁰ Hi ma hi bânlébti.

Babiita njal ma bâgín a gimmaaram baa ma.

Haala ma biita fana njal ma bâgín. Gi ma bânnyaa

ndúba, ge gí gluuse ngi giiñe nñaane. Hal aa

ggim madabâa riin̄ide bsaant.

¹¹⁻¹² Ge gi njal ma ubiitam bembe, faafa uboonje. Angi híhhiili mo ŋbi bigilli ma uboonji utída. Hama wi bâa ma fana, bâhíhhiilibaa hínoo híni uboonji utída. Bâdaddaadbâa samindi balébtí Haala. Gaatu asoogbâa samindi bagadi a gilami gilli ma. Haala ma hi soogbâa sam bagadi a ginfana gilli ma fana. We wi tínga bândaddaadbâa faŋ faŋ sam bagédi ginfanan Haala a bgúudim baa ma.

¹³ Bâmbaarati Haala, bâgee yyabi, gaatu bima basiimni fsaantin Haala, bahata a hi. Bahúri yaa ngette fnsaantim bintiimbi, fe fi bâgaadte, bari fsaantin Haala, fe fi. Bima basiimni fi, bahata a fi,

bahati nan a Yéesu ma. Bima bahatin a Yéesu
ma, Haala balbaa a gibosn gtaagí ma, uma wi
Haala yali ambatatibaa njalna Yéesu ma. Aga a
gibatatim baa ma an adaan sóoli. Ngi fsaanti filli
ma ambatatibaa.

¹⁴ Baa bibiyaamam bâa, bima bahatin a Yéesu
ma, bigreg bigolla aa nnaŋ bsaantina Yéesu Grist
bembe. Mma biyali bimbóbbbootibaa. Njal ma
baríibalin a aboo wembe, bagédi yaa biñaŋn Haala
bà bagíw. Aga a gimbatatim baa ma ngi bsaanti
billi ma, sam bagí njalna Yéesu, hi ma bahatin.
Habe wi fana bamébtí ngi bihatina Yéesu bisiwif a
fnbigin Yude. Bima bég hatin a Yéesu ma, bisiwif

bigolla aa nnaŋ bsaantina Yéesu bembe. Mma
biyali bimbóbbbooti bintidnam bàa ma. ¹⁵ Bisíwif
ma aa ttin haŋi bembe a Yéesu Grist, bàam bà
gíntaandi am bidaan habi Yéesu ma gíni Ateenŋin
dúniya ma undúba. Binúmi bsaantin Haala ma
fana, bibóbbbootibà yo ndaani, bihabbà. Bàa ma
fana, bibesbâa. Wi ma binyaay, wee tti súm Haala
ma. Biloo bintiimbi ma bindúba fana. ¹⁶ Gaatu
bigíntaandi samindi bâmbagi to butim bigi maa ttin
gí bisíwif, ânambà saant a bboorna Yéesu Grist
binan haŋa a hi, anambà bal a gibosn gtaagí.
Bisíwif bembége, ndu ubiita biyaa habe, gaatu bee

hhat a Yéesu ma. Gtaagím bàa ma teeg fróstin
Haala.

**Glona Bbóol ma gí a bihatina Yéesu
ma gíni Tesalonig**

¹⁷ Baa bibiyaamam bâa ma, fnse, waabo waatu
uduulu bâdaajirrna ndaani. Bari an we ma
undúba, sam bahúri yaa glom bâa ma, ge ga a
baa ma. Bâtaaratibaa ndaani. Bâfuun̄ti ndaani,
samindi bâbinte, bânanan biitarande. ¹⁸ Fnse
bâfuun̄ti ndaani sam bâbinte. Ñí, Bbóol,
ngíntaandi ndaani samindi mbinte, bari an we ma
undúba Seetan ma jooni bsín. Ii ttim mada bina.

19-20 Bari sam bahúri yaa flee fi mbinte, Ateenngim
bâan ma gíni Yéesu ma, ambinidtibâan,
anambâan núm a téda. A waatí we
bâmbiitarandina. Ndi bâbiitaraandina a téda ma,
flee fe fi bângí ngi glo ññaane a gítina Anbalm
bâan ma. Sam bahúri yaa gimbiitam baa ma a
téda, ge gí buuñam bâa ma, we ma tínga bâtaada
ngi glo ññaane a byoon billi ma.

3

Bbóol ngi Silas híti Timote Tesalonig

¹ Iyoo, glom bâa ma ga a baa ma an a hala
ma bâgín, bâa tta mmada meese. Wi ma wi tínga

bâyaa bânguunja a Ateen, ñí ngi Silas ma. ² Mma
bâhíti biyaamam bâan ma gíni Timote. He gí hi
ma uhúrin yaa, ahatina Yéesu ma hi. Haala ma hi
ñaama gyaat gómmu samindi asaanti ngi biñan
ma ginúmli giboonje, gina Yéesu Grist ma.

Iyoo, bâhíti Timote samindi adaddaadbaa
banan jeti badaad a ahatina Yéesu ma. ³⁻⁴ Gaatu
bahúri yaa a waatí ma bâgín yo ngi baa ma,
bângíbaa yo saanti samindi bajeti badaad a aboo
ma mbinte. Gaatu bigi ma uhúrin yaa, bii nnan
hata a Yéesu, flee fi mbinte, bimbóbbbootibaa.
Bâyaabaa hínoo híni hatin a Yéesu ma, aboo ma
ngitima. We gí bfeern Haala. Bahúri yaa waabo

aboo ma gatu njal ma bâsaantini. ⁵ Uma wi tínga bâhíti Timote hembe samindi adaddaadbâa banan jeti badaad, sam glom baa ma mbagi ñaangirre.

Nhúri yaa waabo Yíblisa ma ngíntaandibaa. Wil aa mma raa samindi batig haɗa a Yéesu. Nfuunɗi ndaani sa nhúr njal ma bagín fo waabo batig haɗi a Yéesu, walla baa tta ñoom, gyaatim bâa ma nan gí fyoor. Mmiira ndaani, we wi tínga nhíti Timote samindi adaddaadbâa a bboorn gwilna Yéesu gembe.

⁶ Bari waabo, Timote ma nóodte, agati ngi bâa ma. Asaantibâa bsaanti bsúme a bboorn ahatim baa ma ngi fnaɗm baa ma. Bsaanti be rinbâa

ndaani glo. Gaatu ayaa bahati ndaani a Yéesu
ma. Ayaa njal ma bâfuunŋte sam bâbiitabaa, baa
ma fana, hala ma bagín, bafuunŋti ndaani samindi
babiitabâa. ⁷ Ahaŋim baa ma, we wi tínga glom
bâa ma gíti griŋe. We wi tínga, an ganti bâgín a
aboo, an ganti biraantibâa, bâgí ngi glo ññaane.
⁸ Bâmíira ge ndaani a bboorm baa ma, bari mo,
bâgí ngi glo ññaane. Glom bâa ma riŋ ndaani a
bboorn gwil ma asaantim bâa, njal ma bajetin
bidaad a ahaŋina Ateengim bâan ma.

Bà Bbóol sagadbà Haala

⁹ Bâmbaarati Haala ndaani a bboorn gwil
gembe ndúba. Fnse fi bâgontan ndaani de!
Gaatu Haala ma daangibaa. ¹⁰ Bâa ma fana, njal
ma bagín a aboo undaŋ, bânsag Haala uleey ngi
gimanda samindi Haala daangibâa wili ma
ntíngani bâmadati bina, bânambaa biita,
bânambaa daange a bboorn ahatim baa ma a
aboo ma bagím bembe, sam ahatim baa ma bune.
¹¹ Iyoo, Haala ma gíni Faafam bâan ma, ngi
Yéesu Grist ma gíni Ateenjim bâan ma, san Haala
daangibâa, anambâa wun bsín wili ma ntíngani
bâmbintibaa ñín hatíde. ¹² Njal ma banaŋndin, san

Ateenɓim bâan bunbaa a fnaŋ ma bagaadim
bembe, fe nan to a giti gtida. Njal ma bânnaŋbaa,
san Haala daangibaa banan naŋndi ndaani, banan
naŋ bigolla bindúba fana. ¹³ San Haala bun fnaŋ
fembe a giiñim baa ma, wili ma ntíngani banan gí
biñaŋ bigilli biñaani fis. San Haala bagí biñaŋ
bigilli biñaani fis, samindi hal mbaɓi mada gitini
bsaant, bi ma uhúrin yaa, bee bi ansaanti a
bboorm baa ma. San Haala daangibaa, banan gí
biñaani a gítin Haala ma gíni Faafam bâan flee ma
Ateenɓim bâan ma gíni Yéesu Grist ma mbinte ngi
biñaŋ bigilli ma. Nda abinte mo, annúmbâan a

I Tesalonig 4

téda. Flee fe fi ansóoti gyaat gilli ma, banan gí
biwoda biñaani fis.

4

Bgúudi ma Haala fuunṭin

¹⁻² Waabo, baa bibiyaamam bâa ma, bâhúri wi
ma bâhíhhiilim baa sam bayóbdiyobdi bsaantin
Haala ma, bagabi yaa njal ma súmmatin. Njal ma
bangín yaam mo hamma, waabo bâdaddaadbâa a
ftuugina Yéesu Grist ma gíni Ateenḡim bâan, sam
batíg bune.

³⁻⁴ Haala fuunṭe samindi bagí biñaani fis njal
willi ma. We ngédi yaa bagí biñanḡ bigilli bitída. Wi

ma raan Haala ma, ndi бага a fyende, sam
bambagi baay batí. Ndi baa tta yende folo, sam
bambagi baay. Gaatu Haala fuunti samindi bagí
biñaani njali willi ma, banan yaa wi ma súmmatin.
Samindi hinóo hini, anan tag fiiñe filli ma, ambagi
yaa wi ma uhúrin yaa, Haala aa ttiwi fuun. Gaatu
bâgína biñaan Haala. Fondi bâlébtinama a
bgúudim bâan ma. ⁵ Baa tta ggí bigi ma uhúrin
yaa, bee hhaat a Haala, gaatu bég ngín yaa mo
wínoo wini bifuuntim mo a gliitim bàa ma. Bari baa
ma, bahata a hí. Hinóo hini, samindi uyaa wi ma
Haala fuuntini wili ma ntíngana samindi ugú

uñaaani fis, wi ma ngédi yaa hi ma hi téenja
undúba.

⁶⁻⁷ Fnse, ganti bâhotibaa saantim mo yaa bigi
ma gín a fyende, sam bimbagi baay bati, bigi ma
aa tta yende folo sam bimbagi baay, bânsaantibaa
hatíde. Gaatu Haala gí uñaaani fis. Asoogbâan
samindi bâgína biñan bigilli biñaaani fis. Aa bbâan
soog sam bâyaana gwil gwooy. Samindi hinóo
hini lébtima a gwil gembe, ambagi baay. Sam
bambagi taagata a bibiyaamam baa a Yéesu ma
habe. Ateenjim bâan ma hi nguuntili hi ma
ntaagata a holla. Ange nan gwil ge. ⁸ Uma wi
tínga, mo hinóo hini aa ttin nan bsaanti bembe,

ngette bsaantim bintiimbi, be bi anlooy, bari
bsaantin Haala, be bi anlooy. Gaatu uma wi tínga
Haala ñaatibâan Wúli willi ma samindi
bânsiimdindina ngi hí, bânanan gí biñaani fis.

⁹ Ganti bâa bbaa wuuntandi mo samindi
banaŋde, bahoti húri yaa hinóo hini gín ahaŋi mo a
Yéesu ma, bajanga naŋde njal ma Yéesu ma
naŋm bâan ma. Haala faŋ ma híhhiilibaa sam
banaŋ biñaŋna Yéesu ma. ¹⁰ Gaatu bahoti naŋi
biñaŋna Yéesu ma gíni Mesadoon wembe
undúba. Bari bâsagbaa sam babun fnaŋm baa
ma.

¹¹⁻¹² Habe wi bânsagbaa fana samindi banóodi
biñan bijoole, banan gí bigi ma uhúrim mo, bingé
yaata a mñuugim bigolla. San hinóo hini, anan
yaa gyaat gilli ma, njal ma bâsaantim baa bembe.
Habe wi fana bangiti wi ma bajangan gaade, wii
woma ngi gwilm bhali ma ndúba.
We wi bajangan yaa a gitim bigi maa ttin haata a
Yéesu ma sam bibiita yaa bangí yaa mo gboonje.

Mnóodtina Yéesu

¹³ Iyoo, bibiyaada, wil uraabâa, sam bahúri yaa
wi ma ngitili biñan na Yéesu ma lóodm bembe, sam
gilóodm bàa ma mbagibaa wooti glo. Baa tta ggí

njan bigi maa ttin hata a Yéesu ma. Giriij ma
nwootibà glo gaatu bii ttúr wi ma gín a giti. Bari
bahúri yaa wi ma gín a gitim baa gú uboonje utída.

¹⁴ Gaatu njal ma bâhatinam bembe Yéesu ma
lóodu, awiinti nan a gilóode, Haala númma nan a
téda, bâhatina yaa flee fi mbinte, anwalmate.

Hamma wi bajanga húri yaa biñaṅna Yéesu, bigi
ma lóodim bembe, flee ma Yéesu ma mbinte,
anwalti ngi gwiiym bàa ma ngi gwúlim bàa ma.

¹⁵ Njal ma Ateenjim bâan ma saantim bâa,
hamma wi bânsaantibaa sam bahúri yaa bâam
biñaṅna Yéesu ma gím bembe biyete flee ma
Ateenjim bâan ma nwalte, bâa ttin hoti biñaṅ bigilli

ma lóodni a freejindi ngi hi. Flee fi mbinte, fi ma Yéesu ma nwalte, biñan bigilli ma lóodim bembe, ngi bég bà anwalte. Mma anwiinbà a gilóode.

¹⁶ Sam bahúri yaa, ahotin gitin nmaliygon Haala, he nñaati. Holla, he ngí njal ma ubiitam bembe, hal nléefi fntebi. Habe wi anyaa wi ma Haala ma nsaantima. Ndi bég yaa, a waatí we wi, Yéesu nwalti, anan wiin biñan bémbege, anñaabà gliite ghaame ¹⁷ Mma anjód mo bâan ma tígm bembe a bgúudi, bânanan to reenjindi ngi hi a nmíl a téda. Ndi bâreenjindina mo ngi hi, a waatí we bângína ngi hi, bânanan jíigi ngi Ateenjim bâan ma a téda, bânanan gí ngi hi a uwoda am bge. ¹⁸ We wi tínga

nyaabaa bibiyaada, samindi bariṇdinde glo ngi
saanti bómmu.

5

¹ Ganti bâa bbaa wuuntandi mo a bboorn gilee
ma Ateengim bâan ma ngati, bahoti húra gwil
gembe. ² Bahúri yaa fleena Ateengim bâan ma,
ndi flee fe gaṭ mo, gwil gembe ngati ngi biñaṇ njal
ma ubiitam bembe, ayeem gaṭi gimanda. ³ A
waatí ma binyaa ffil ma joolow, a wee wi ayeem
hembe ngí gaṭi mo, a waati ma bii ttin húr mo. Bii
ttim miira mo angati. Habe wi Yéesu ma fana,
bgaṭi billi ma ngíy. Mregsiregsi biñaṇ. Mgí njal ma

ubiitam bembe anínm mñefe. Anín ma jódim be

mñefe, aa ttúr flee ma ajangan déena. Bari

waatíwaati ma mñefe ma nraama, mma andéey.

Habe wi fleen Haala ma ngati a biñaṇn dúniya ma.

Fnmoonbà ndaani. Haala ma nrósi biñaṇn dúniya,

bee ttim mada balna.

⁴ Bari baa ma gíni bibiyaada a Yéesu, baa tta
gga a brúm. Sam bahúri yaa fleem bgatina Yéesu

fembe, fee ttin moonbaa. Fee ttin gítibaa njal ma

ubiitam bembe, ayeem ngata a baale ma, biñaṇ aa

ttúr. ⁵ Bari bâam bihatina Yéesu bége, flee ma

Yéesu ma ngati, fee ttin moonbâan. Gaatu bâa

nna tta ggí biñaṇn gimanda. Bâgína biñaṇna

uleey. Bâa nna tta ggí biñaŋm brúm. Bâgína
biñaŋn ginjarna.

⁶⁻⁷ Bâa nna tta ggí njan biñaŋn gimanda gaatu
bége, bég gí bigi ma uhúrin yaa, biga a búu
btída, bii ttúr wi ma gín. Bari hala ma bâgínan,
bâgína njan biñaŋn uleey. Bâhúrina yaa Ateenjim
bâan mbinidtibâan waammú. Sam glom bâan ma
ga a hi waatóo waatí, bâganama déewi a téda,
bânanan tag giiñim bâan ma samindi bâgína
biñaani fis a bgaŋi billi ma. Sam bâmbagina gí
njan biñaŋn gimanda gaatu bég ga a búu gtída,
wolo bindeegem. ⁸ Bari bâan ma gíni bihaŋina
Yéesu, njal ma bâgína biñaŋn ginjarna sam

bâtagna giiñim bâan ma a byoonna Yéesu ma.

Sam bâhatina wi ma Haala ma saantin, bânanan nanɗe. Ahaɗi wembe ngi fnaɗ fembe, ge

nbéefbâan giiñe. Sam bâdéewna Anbalm bâan njal ma asaantin yaa, a flee fi mbinte anwalti.

Waatóo waatí san glom bâan ma ga a téda a gwil gilli ma. Byoonɗ billi ma nbéefbâan glo.

⁹ Haala aa bbâan jóg samindi bâtoona a gjoole.

Aa ttin rósbâan njam biñaɗn dúniyaa. Bari

ajógbâan samindi abalbâan, bânanan gí a bgúudi.

Gyaatina Ateenɗim bâan ma gíni Yéesu Grist ma tínga bângína ngi hi a uwoda am bge. Gaatu hi ma hi balbâan a gilóodi ma bâjanganan ga.

¹⁰ Yéesu ma hi lóoda a bboorn gtaagim bâan ma, samindi ganti bâlóodna mo, wolo bâgína mo biyete, bâgína ngi bgúudi bge ngi hí ma njal ma afuuntin. ¹¹ We wi tínga nyaa njal ma bangín yaam mo, samindi batoonjinde, banan wundindi glo a fsaanti filli ma. Habe wi bandaangindi samindi hinóo hini, anan bun a gihúrna Yéesu, anan bun a ahatina a Yéesu ma.

Toonja unsooti ma

¹²⁻¹³ Bibiyaada, a bboorn bihotin gítim baa biñaŋna Yéesu ma samindi basiim wi ma binsaanti. Samindi balébtibà, banambà naŋ, gaatu

binyaatadbaa ndaani sam bibun gihúram baa ma a
bboorna Ateenjim bâan ma. Sam бага а fjaa
ffoda waatóo waatí. ¹⁴ Bibiyaada, samindi batoon
bigi ma uhúrin yaa, bii nnaŋ gyaat. Samindi bariŋ
glom bigi ma uhúrin yaa, bigolu. Samindi
badaddaad bigi ma uhúrin yaa, bee ggaade
sembe, banambà daange. Sam baríibale ngi
biñan ma bindúba.

¹⁵ Ndi hal yaa holo awooy, samindi bambagima
guunti uwooy, Sam baguuntima ngi gwil gboonje.
Sam bayaande gboonje, banan yaa biñan ma
bindúba uboonje.

¹⁶ Samindi glom baa ma gí a Haala ma waatóo waatí, banan gí ngi glonj ññaane, ¹⁷ bagama sag waatóo waatí, ¹⁸ bagama baarat a gi ma ngitilibaa waatóo waatí. Gaatu Haala fuunje sam bâbaaratinama waatóo waatí, gaatu bâgína biñanña Yéesu Grist. We wi tínga afuunje sam glom bâan ma nga a hi waatóo waatí.

¹⁹ Wúlin Haala ma ma gí njan flambi. Bambagiwi moto. ²⁰ Samindi basiimle winóo wini binúmi bsaantin Haala ma nsaante. ²¹ Bari bigolla nsaantíbaa fana. Winóo wini bamsiim mo, samindi batugnala a wi, banan tag wi ma uhúrin yaa, we wi gí bsaantin Haala ma, gaatu we gí fnse ma.

22 Ñigirna winóo wini bahúrin yaa, wee ggí

bsaantin Haala.

23-24 Haala ma, hi ma hi hítti Yéesu Grist ma,
Yéesu ma meges nan mñuugim bâan ma ngi hí.
San Haala tíg yaata a bâan ma an a flee ma
Ateenjim bâan ma gíni Yéesu Grist binidtibâan,
bânanan gí biñaani fis njal willi ma. San Haala
winóo wini gín a glom bâan ma gí wi ma gín a
glona Yéesu ma. San Haala winóo wini
bâfuunťinan gí wi ma Yéesu fuunťin. San Haala
winóo wini bânyaana gí wi ma Yeesu ma nyaay.
Habe wi Haala nyaay, gaatu he hi soogbâan sam
bâgína biñañ bigilli ma. Uma wi tńga

ammegesbâan ansówi, samindi bâgína biluuse
bitída njal willi ma. Agí Haala uluuse. Winóo wini
ayaani anyaay, angíwi yaa mo.

²⁵ Bibiyaada, sam basagadbâa Haala.

²⁶ Samindi bansúm biñaŋna Yéesu bindúba
gboonje, gaatu bigí bibiyaamam bâan ma.

²⁷ A ftuugina Ateenjim bâan ma gíni Yéesu
Grist ma, nyaabaa, samindi bagaraŋ gileeter
gómmu a bibiyaamam bâan ma gíni bihatina
Yéesu ma bindúba, hínoo hini, anangi siim.

²⁸ Yéesu Grist ma gíni Ateenjim bâan ma,
samindi he gédbaa fiiñe fñaani filli ma waatóo
waatí. Bânteege haando.